

SOCIJALNA INTERAKCIJA, GRUPE I ORGANIZACIJE

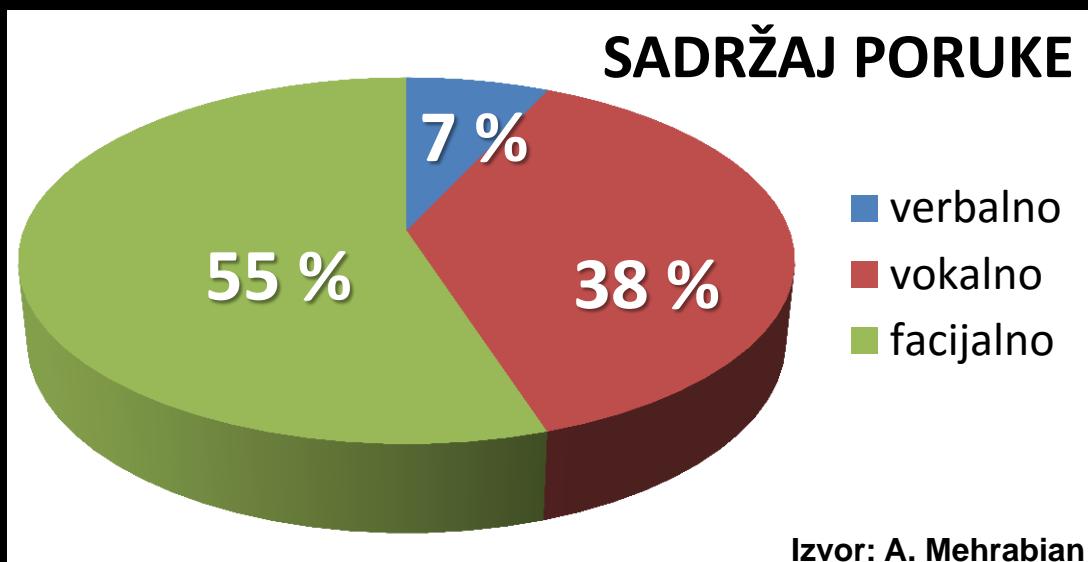
SOCIJALNA INTERAKCIJA

SOCIJALNA INTERAKCIJA

- **obostrano i uzajamno utjecanje** dvaju ili više osoba **na međusobno ponašanje**
- **mikro**sociološko promatranje društva
(što ljudi rade, misle i osjećaju u svakodnevnim trenutcima života)
- analiza socijalne interakcije bavi se **problemom proizvodnje i promjene društva** sa mikro razine
„**odozdo**“) → kako pojedinci mijenjaju društvo

KOMUNIKACIJA

KOMUNIKACIJA – proces kojim ljudi jedni drugima prenose informacije, ideje, stavove i mentalna stanja

SOCIJALNA KONSTRUKCIJA ZBILJE

DRUŠTVENE ČINJENICE

društvo treba proučavati
kao stvar – **objektivna**
stvarnost

DRUŠTVENO DJELOVANJE

društvo je proizvod ljudskog
djelovanja – **subjektivna**
stvarnost

Kako ljudsko djelovanje (subjektivno) proizvodi svijet objektivnih stvari?

SOCIJALNA KONSTRUKCIJA ZBILJE

- Peter Berger i Thomas Luckmann – *Socijalna konstrukcija zbilje*
- **interakcijom** pojedinaca društvo se **iznova konstruira**
- **jezik** – sredstvo učvršćivanja društvene zbilje
 - imenujemo nešto i time ga stavljamo u definirane granice (objektiviziramo) – **stvaramo objektivnu zbilju**

DEFINICIJA SITUACIJE – način na koji **shvaćamo** i **interpretiramo** neposredne okolnosti u kojima se nalazimo – *kultura (skup značenja) i socijalizacija (usvajanje tih značenja)*

THOMASOV TEOREM – ako ljudi definiraju situaciju kao realnu, ona je realna u svojim posljedicama (*William I. Thomas*)

- *ljudi ne reagiraju samo na objektivne značajke neke situacije, nego i na značenje koje situacija ima za njih*
- *primjer: poker blefiranje, banka i podizanje pologa, Welsova radiodrama (1938.), 2012. i majanski kalendar...*

TEORIJE SOCIJALNE INTERAKCIJE

1. SIMBOLIČKI INTERAKCIONIZAM

- Charles Horton **Cooley** i George Herbert **Mead**

2. DRAMATURŠKI PRISTUP

- Erving **Goffman**

3. ETNOMETODOLOGIJA

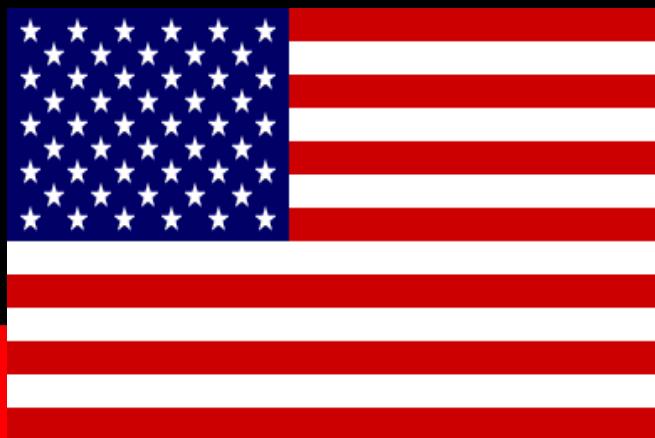
- Harold **Garfinkel**

4. TEORIJA SOCIJALNE RAZMJENE

- George Casper **Homans**

SIMBOLIČKI INTERAKCIONIZAM

- Charles Horton **Cooley** i George Herbert **Mead**
- naš život se odvija u **fizičkoj** i **simboličkoj** okolini
- **interpretiramo**, **pridajemo značenje** i **ponašamo** se na osnovi slika, zvukova i drugih podražaja iz okoline
 - npr. *pridavanje značenja košulji, zastavi, krpi...*
- bez pridavanja značenja, naše akcije bi bile slučajne, neorganizirane i bez smisla
- interakcija se zasniva na **simbolima** koji prenose **informacije** koje ljudi **interpretiraju** ovisno o situaciji – **SIMBOLIČKI INTERAKCIONIZAM**

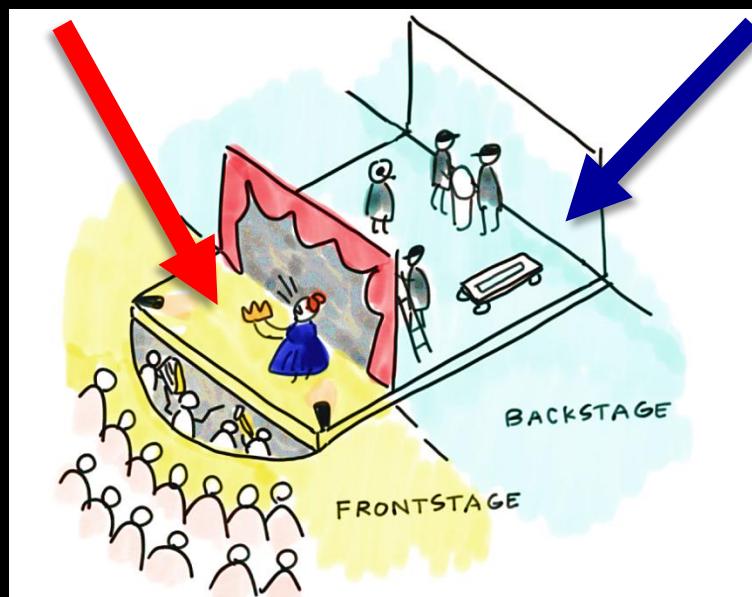

DRAMATURŠKI PRISTUP

- Erving **Goffman**
- društveni život je kao kazalište – **prednji i stražnji plan**
 - svi su istovremeno i glumci i publika (*predstavljanje sebe*)
- stvaramo **definiciju sebe** → **upravljanje dojmom o sebi**

PREDNJI PLAN

STRAŽNJI PLAN

ETNOMETODOLOGIJA

- *Harold Garfinkel*
- etnometodologija je **proučavanje načina i postupaka** (metoda) koje ljudi u svakodnevnom životu rabe, **kako bi dali smisao** onom što drugi čine ili kažu
- smatramo da je stvarnost nešto čvrsto i jasno definirano, te je uzimamo zdravo za gotovo
- stvarnost **nije jasno definirana**

osoba A: *Imam četrnaestogodišnjeg sina.*

osoba B: *Dobro, to je uredu.*

osoba A: *Imam i psa.*

osoba B: *Oh, žao mi je.*

EKSPERIMENT PREKIDA – namjerno kršenje podrazumjevanih pravila interakcije i promatranje reakcija ispitanika

TEORIJA SOCIJALNE RAZMJENE

- George Casper ***Homans***
- teorija socijalne razmjene opisuje naše sudjelovanje u interakciji kao neku vrstu „**socijalnoga knjigovodstva**”, kojim unosimo red u odnose s drugim ljudima odmjeravajući nagrade, troškove i profite

INTERAKCIJA

=

SOCIJALNO KNJIGOVODSTVO

odmjeravanje nagrada, troškova i profita (dobiti)

NAGRADE

sve ono za što smo se spremni izvrgnuti trošku

TROŠKOVI

sve ono što nastojimo izbjegći

PROFIT

NAGRADE – **TROŠKOVI**

TEORIJA SOCIJALNE RAZMJENE

- dokle god sudionici razmjene smatraju da izvlače nekakvu **korist** iz odnosa, taj će se odnos **nastavljati**, slično kao u slučaju ponašanja na tržištu
- socijalna razmjena pretpostavlja **NORMU RECIPROČNOSTI** – društveno pravilo da trebamo pomoći onima koji nam pomažu („Dobro se dobrim vraća”)

DRUŠTVENE GRUPE

- **DRUŠTVENA GRUPA** – ona grupa ljudi koja se nalazi u relativno stalnoj i redovitoj interakciji
 - „mi” i „oni” osjećaj – osjećaj pripadanja kao posljedica stalnosti interakcije među pojedincima u grupi
- **AGREGAT** – skup anonimnih i međusobno nepovezanih pojedinaca koji su u isto vrijeme na istom mjestu
(kupci u samoposluživanju, putnici u zračnoj luci ili publika u kino dvorani)
 - interakcija među pojedincima slaba ili ne postoji
- **SOCIJALNA KATEGORIJA** – statističko grupiranje, tj. svrstavanje ljudi u skupine prema određenim društveno zanimljivim ili bitnim značajkama *(prihodi, zanimanje, obrazovanje...)*
 - podatci bitni za sociološka istraživanja *(statistički podaci)*

AGREGAT

SOCIJALNA KATEGORIJA

PRIMARNE I SEKUNDARNE GRUPE

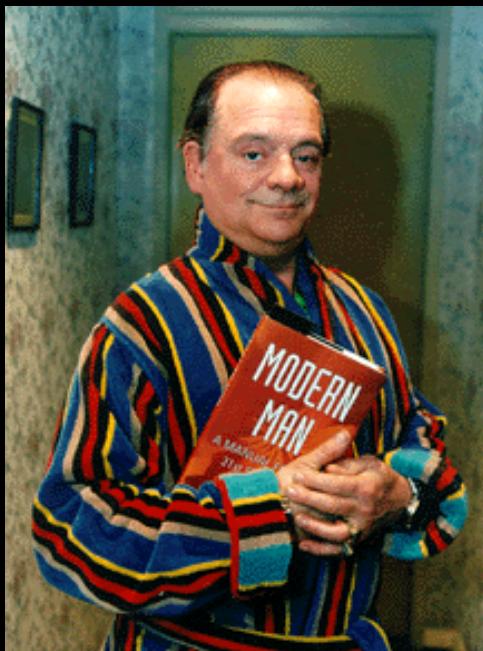
- Charles Horton Cooley
- **PRIMARNE GRUPE** – manje i dugotrajne grupe u kojima postoji visok stupanj bliskosti i osjećajne povezanosti među članovima
 - obitelj, grupa vršnjaka, prijatelji
 - važni čimbenici socijalizacije i socijalne kontrole
- **SEKUNDARNE GRUPE** – brojnije su, njihovi članovi nisu posebno emotivno povezani, a njihove međusobne interakcije nisu tako sveobuhvatne kao u primarnim grupama
 - političke stranke, klubovi ili profesionalna udruženja
 - odnosi zasnovani na postizanju nekog cilja
- **granica** između primarnih i sekundarnih grupa nije čvrsta
(sekundarna grupa može postati primarna učestalijim druženjem članova)

PRIMARNE I SEKUNDARNE GRUPE

	PRIMARNE	SEKUNDARNE
VELIČINA GRUPE	malobrojne	brojnije
ZNAČAJKE ODNOSA	osobno orijentirani	ciljno orijentirani
TRAJANJE ODNOSA	obično dugotrajni	često kratkotrajni
OBUHVATNOST ODNOSA	obuhvatni odnosi koji uključuju različite aktivnosti	površni odnosi koji uključuju malobrojne aktivnosti
TIPIČNI PRIMJERI	obitelj, prijateljstvo	radna organizacija, politička stranka
SLIČNOST	<i>gemeinschaft</i>	<i>gesellschaft</i>

REFERENTNE GRUPE

- **REFERENTNE GRUPE** – služe kao **osnovica i mjerilo** za procjenjivanje i oblikovanje naših stavova, osjećaja i djelovanja
 - pomažu nam shvatiti svijet oko sebe i služe kao izvor psihološke identifikacije
 - *npr. revolucionar iz visoke klase (Ché), imigrant koji se asimilirao, učenik koji je dobio slabu ocjenu iz sociologije*

FUNKCIJE REFERENTNE GRUPE

NORMATIVNA

usvajanje normi grupe s kojom se poistovjećujemo (*stil života, odijevanje, ponašanje...*)

KOMPARATIVNA

usporedba značajki referentne grupe s grupom kojoj stvarno pripadamo

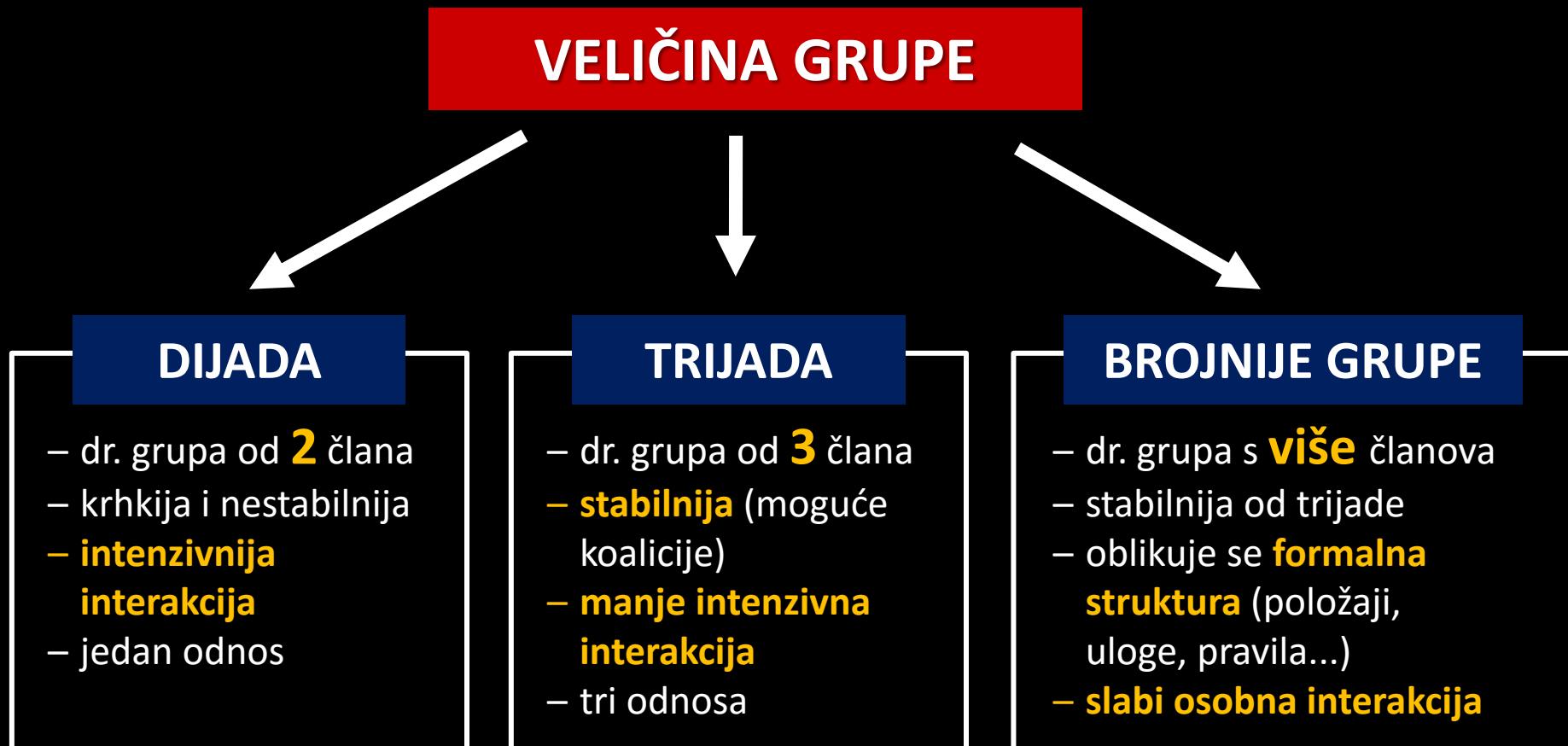
REFERENTNE GRUPE

- **RELATIVNA DEPRIVACIJA** – nezadovoljstva zbog jaza između onoga što **zaista imamo** (*u grupi kojoj pripadamo*) i onoga što **smatramo da bismo trebali imati** (*na osnovi mjerila referentne grupe*)
 - *primjer istraživanja za vrijeme II. svj. rata na američkim vojnicima o motivaciji za napredovanje u vojski*
 - **hipoteza:** *u jedinicama s više odlikovanja, vojnici će biti zadovoljniji i motiviraniji*
 - **rezultati istraživanja:** *pripadnici jedinica koje su dobjale manje odlikovanja bili su manje nezadovoljni nego pripadnici jedinica koje su dobjale više odlikovanja u ratu*
 - **zaključak:** *kao mjerilo za vlastite prosudbe uzimamo specifičnu društvenu grupu (referentnu grupu)*

GRUPNA DINAMIKA

– dvije bitne značajke za razumjevanje grupne dinamike:

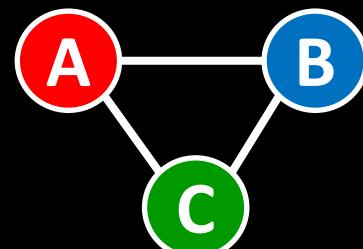
1. **VELIČINA GRUPE** (*Georg Simmel*)
2. **VODSTVO GRUPE**

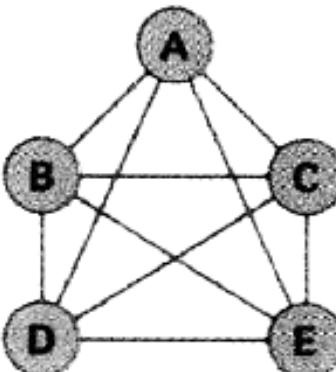
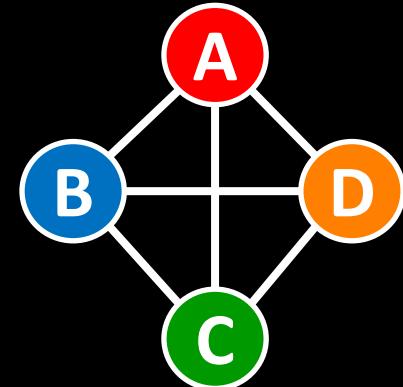
DIJADA
(jedan odnos)

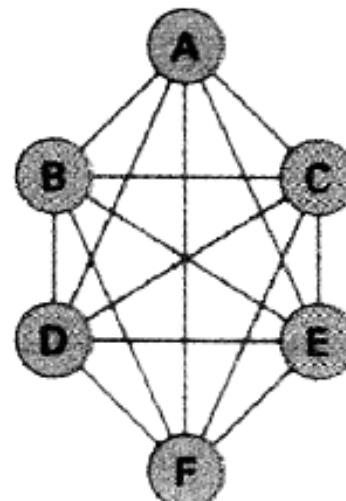
TRIJADA
(tri odnosa)

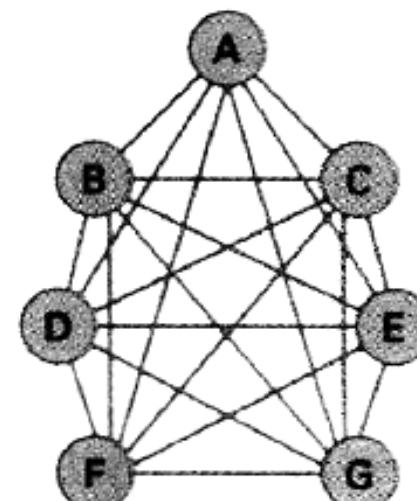
ČETVORO LJUDI
(šest odnosa)

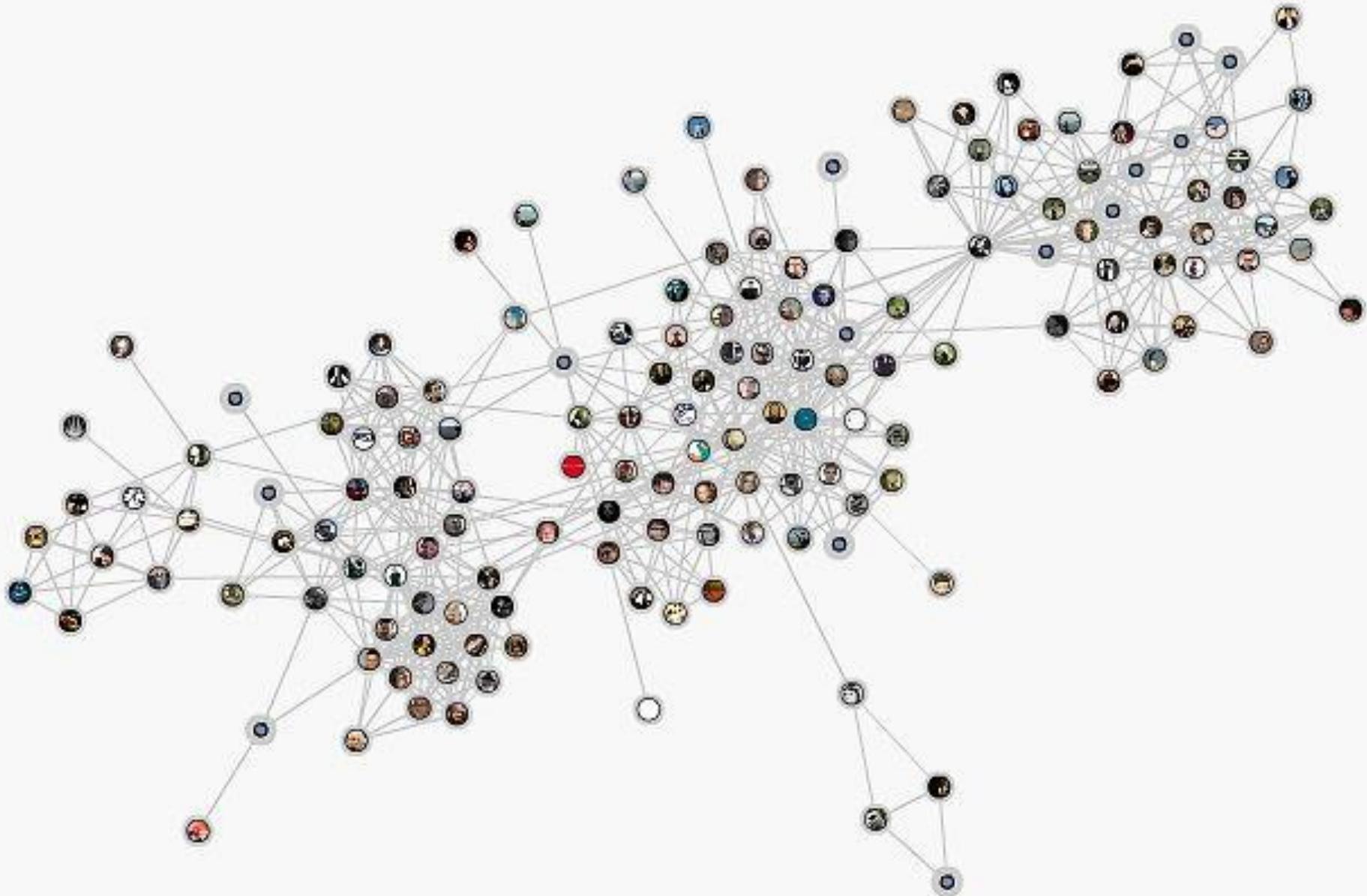
Petoro ljudi
(deset odnosa)

Šestoro ljudi
(petnaest odnosa)

Sedmoro ljudi
(dvadeset i jedan
odnos)

VODSTVO GRUPE

- vodstvo ovisi o potrebama grupe (*manje grupe ne trebaju vođu*)
- dva tipa vodstva (s obzirom na **potrebe grupe**):
 1. **INSTRUMENTALNO VODSTVO**
 2. **EKSPRESIVNO VODSTVO**
- **INSTRUMENTALNO VODSTVO** – naglašava **izvršavanje zadatka** (*vođa koji će „obaviti stvari”*)
- **EKSPRESIVNO VODSTVO** – naglašava **kolektivnu dobrobit** (cilj je manje bitan od emocionalne potpore članovima i smanjivanja sukoba i napetosti)
 - *tradicionalnim shvaćanjem uloga u obitelji **instrumentalno** vodstvo se pripisuje ulozi **oca**, dok se **ekspresivno** pripisuje ulozi **majke***

VODSTVO GRUPE

- tri tipa vođenja grupe (s obzirom na stil odlučivanja):
 1. **AUTORITARNO VOĐENJE** – vođa preuzima odgovornost za odluke i zahtjeva strogo pokoravanje podređenih
 2. **DEMOKRATSKO VOĐENJE** – uključivanje svih članova u proces odlučivanja
 3. **LAISSEZ-FAIRE VOĐENJE** – grupa djeluje samostalno, a vođa se ne miješa i djeluje samo ako se od njega to zatraži

- autoritarno vođenje → vojskovođa
- demokratsko vođenje → politička stranka
- laissez-faire vođenje → operacijski tim u bolnici ili grupa znanstvenika koji rade na zajedničkom projektu

VODSTVO GRUPE

VOĐA GRUPE

S OBZIROM NA POTREBE GRUPE

INSTRUMENTALNO

naglašava
izvršavanje zadatka
(vođa koji će „obaviti stvari“)

EKSPRESIVNO

naglašava
kolektivnu dobrobit
(cilj je manje bitan od emocionalne potpore članovima i smanjivanja sukoba i napetosti)

S OBZIROM NA STIL ODLUČIVANJA

AUTORITARNO

vođa **preuzima odgovornost za odluke** i zahtjeva **strogopokoravanje** podređenih

LAISSEZ-FAIRE

DEMOKRATSKO

uključivanje svih članova u proces odlučivanja
(u odlučivanje su uključeni svi članovi grupe)

grupa djeluje **samostalno**, a vođa se ne **mješa** i djeluje samo ako se od njega to zatraži

TIPOVI VOĐENJA GRUPE

Tri stila vođenja

	<i>Autoritarni</i>	<i>Demokratski</i>	<i>Laissez-faire</i>
Priroda autoriteta	Voda ima sav autoritet i odgovornost.	Voda delegira dobar dio autoriteta, a odluke se donose nakon grupnih rasprava.	Voda dopušta članovima grupe da čine kako žele i odustaje od autoriteta unutar grupe.
Dodjeljivanje zadataka	Voda raspoređuje pojedince na precizno određene zadatke.	Članovi grupe raspodjeljuju zadatke i određuju odgovornost na osnovi zajedničkog odlučivanja.	Članovi grupe obavljaju zadatke svatko za sebe, kako misle da treba.
Komunikacija	Odvija se prvenstveno jednosmjerno – odozgo prema članovima grupe.	Odvija se odozgo i odozdo.	Odvija se uglavnom horizontalno, među jednakima.
Snaga	Brzo, uredno i predvidivo djelovanje.	Promiče individualnu predanost ciljevima grupe sudjelovanjem i suradnjom.	Dopušta visoko motiviranim i kompetentnim članovima da rade bez vanjskog upletanja.
Slabosti	Guši individualnu inicijativu.	Procedure odlučivanja troše mnogo vremena i ponekad uzrokuju podjele.	Grupa često besciljno luta jer joj nedostaje usmjeravanje.

ORGANIZACIJE

ORGANIZACIJA – sekundarna dr. grupa koja na regularnoj osnovi **obavlja određenu djelatnost**

- veće društvene grupe koje se osnivaju **radi ostvarenja specifičnih ciljeva ili zadovoljenja posebnih interesa**
- **osnovne značajke organizacije:**
 1. trajnost
 2. podjela rada
 3. hijerarhija kontrole
 4. formalizirana pravila (*formalne organizacije*)
 5. impersonalnost (*neosobnost*)
- zbog naglaska na pravilima, organizacije se često nazivaju i **FORMALNIM ORGANIZACIJAMA**

TIPOVI ORGANIZACIJA

- Amitai ***Etzioni***
- u svakoj organizaciji postoje „**niži**“ (*obični članovi*) i „**viši**“ (*upravitelji*) članovi organizacije
- viši članovi **koriste moć** kako bi **upravljali** nižim članovima
- **tri tipa moći** koje viši članovi imaju na raspolaganju:
 1. moć **prinude** – *upotreba fizičke sile*
 2. moć **nagrađivanja** – *novac, nagrade...*
 3. **normativna** moć – *upotreba moralnog uvjerenja, pozivanje na vođin ugled, društveno priznanje...*
- **tri tipa uključenosti** nižih članova u organizaciju:
 1. **otuđeni** – *ne podržavaju ciljeve organizacije*
 2. **proračunati** – *umjereno podržavaju ciljeve organizacije*
 3. **moralno uključeni** – *snažno podržavaju organizaciju*

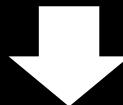
TIPOVI ORGANIZACIJA

S OBZIROM NA UKLJUČENOST NIŽIH ČLANOVA
I MOĆ KOJU PRIMJENJUJU VIŠI ČLANOVI

MOĆ PRINUDE

+

OTUĐENI

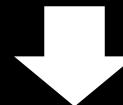
PRINUDNE
ORGANIZACIJE

- upotreba **sile** i **prijetnji**
- **cilj organizacije – zadržati štićenike unutra**
- *zatvori, logori i zatvorene mentalne institucije, sekte*

MOĆ
NAGRAĐIVANJA

+

PRORAČUNATI

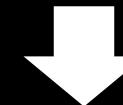
UTILITARISTIČKE
ORGANIZACIJE

- upotreba **nagrada** i **novca**
- **cilj organizacije – korist**
- *tvornice, banke i druge privredne organizacije*

NORMATIVNA
MOĆ

+

MORALNO
UKLJUČENI

NORMATIVNE
ORGANIZACIJE

- moć na temelju **uvjeravanja, upozorenja, javnog priznanja, društvenog pritiska**
- *Crkve, političke stranke, dobrovoljne udruge*

TIPOVI ORGANIZACIJA

- na temelju tri tipa moći koje koriste viši članovi i tri tipa uključenosti nižih članova, dobivamo tri tipa organizacija:

1. PRINUDNE ORGANIZACIJE

- upotreba sile i prijetnji
- cilj organizacije – zadržati štićenike unutra
- zatvori, logori i zatvorene mentalne institucije, sekte

2. UTILITARISTIČKE ORGANIZACIJE

- upotreba nagrada i novca
- cilj organizacije – korist
- tvornice, banke i druge privredne organizacije

3. NORMATIVNE ORGANIZACIJE (dobrovoljne udruge)

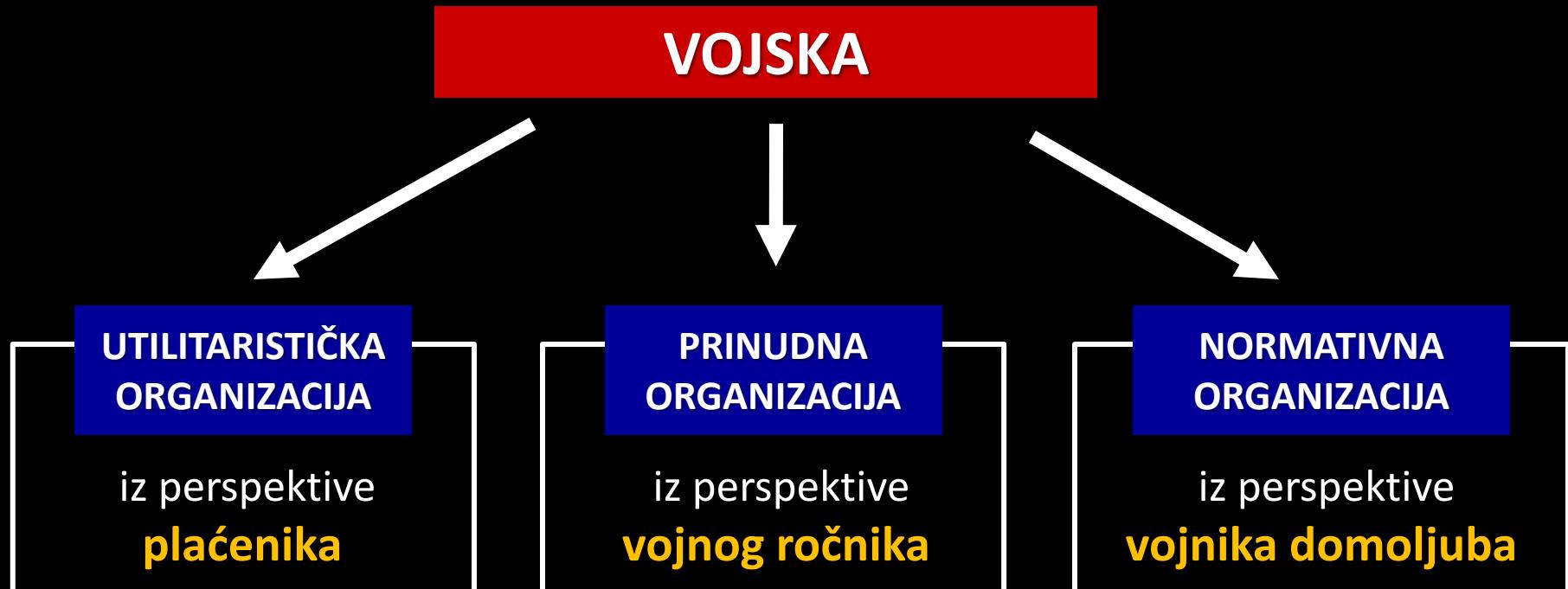
- moć na temelju uvjeravanja, upozorenja, javnog priznanja, društvenog pritiska
- Crkve, političke stranke, dobrotvorne organizacije, udruge

TIPOVI ORGANIZACIJA

- svaka organizacija ima karakteristike svih triju tipova

TIPOVI ORGANIZACIJA

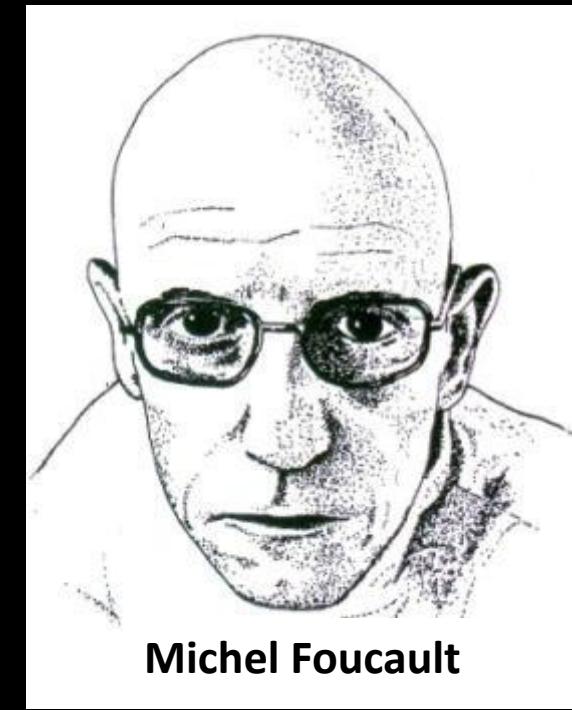

TOTALNE INSTITUCIJE I KARCERALNO DRUŠTVO

Erving Goffman

- nepostojanje privatnoga života
 - zajednički život
 - panirane i nadzirane aktivnosti
 - nedostatak osobnosti
 - izoliranost od vanjskog svijeta
 - ograničena komunikacija između osoblja i štićenika
-
- stalni video nadzor
 - korištenje tehnologije za nadzor
 - sličnost tvornica i bolnica sa zatvoram

Michel Foucault

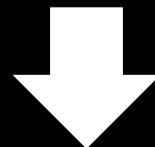
BIROKACIJA

- **BIROKACIJA** je društvena struktura **sastavljena od hijerarhije položaja i uloga**, koja djeluje na osnovi preciznih pravila i propisa
 - *birokracija u prošlosti (temeljena na tradiciji) i moderni tip birokracije (temelji se na racionalizaciji)*
- Weberova analiza birokracije – **idealni tip birokracije**:
 1. precizna podjela rada
 2. hijerarhija autoriteta
 3. precizan sustav pisanih pravila i propisa
 4. naobrazba službenika
 5. službenici ne posjeduju sredstva na kojima rade
 6. zaposlenje se smatra karijerom
 7. impersonalnost i objektivnost

BIROKRACIJA

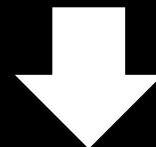
- formalna i neformalna struktura birokracije

**FORMALNA
STRUKTURA**

kakva bi organizacija
trebala biti
(pisana pravila)

**NEFORMALNA
STRUKTURA**

mreža ljudskih odnosa
unutar organizacije
(nedefinirane veze među
ljudima)

Usporedba neformalne i formalne strukture

	<i>Neformalna grupa</i>	<i>Formalna organizacija</i>
Aktivnosti	Članovi se upuštaju u veći broj aktivnosti.	Članovi se bave posebnim, visoko specijaliziranim aktivnostima.
Hijerarhija	Često neformalna ili je nema.	Jasno određena.
Norme	Neformalna primjena općih normi.	Jasno određena pravila i odredbe.
Kriteriji za članstvo	Zasnovani na simpatijama ili srodstvu.	Tehnička kompetentnost za obavljanje zadataka.
Odnosi	Obično primarni.	Obično sekundarni, s ponekim primarnim vezama.
Komunikacija	Obično opuštena, licem u lice.	Obično formalna i pisana.
Orijentacija	Na osobne odnose.	Na obavljanje zadataka.

DISFUNKCIJE BIROKRACIJE (*R. Michels*)

- moderna birokracija je izuzetno racionalan i učinkovit način organiziranja velikog broja ljudi – *savršeni stroj* (Weber)

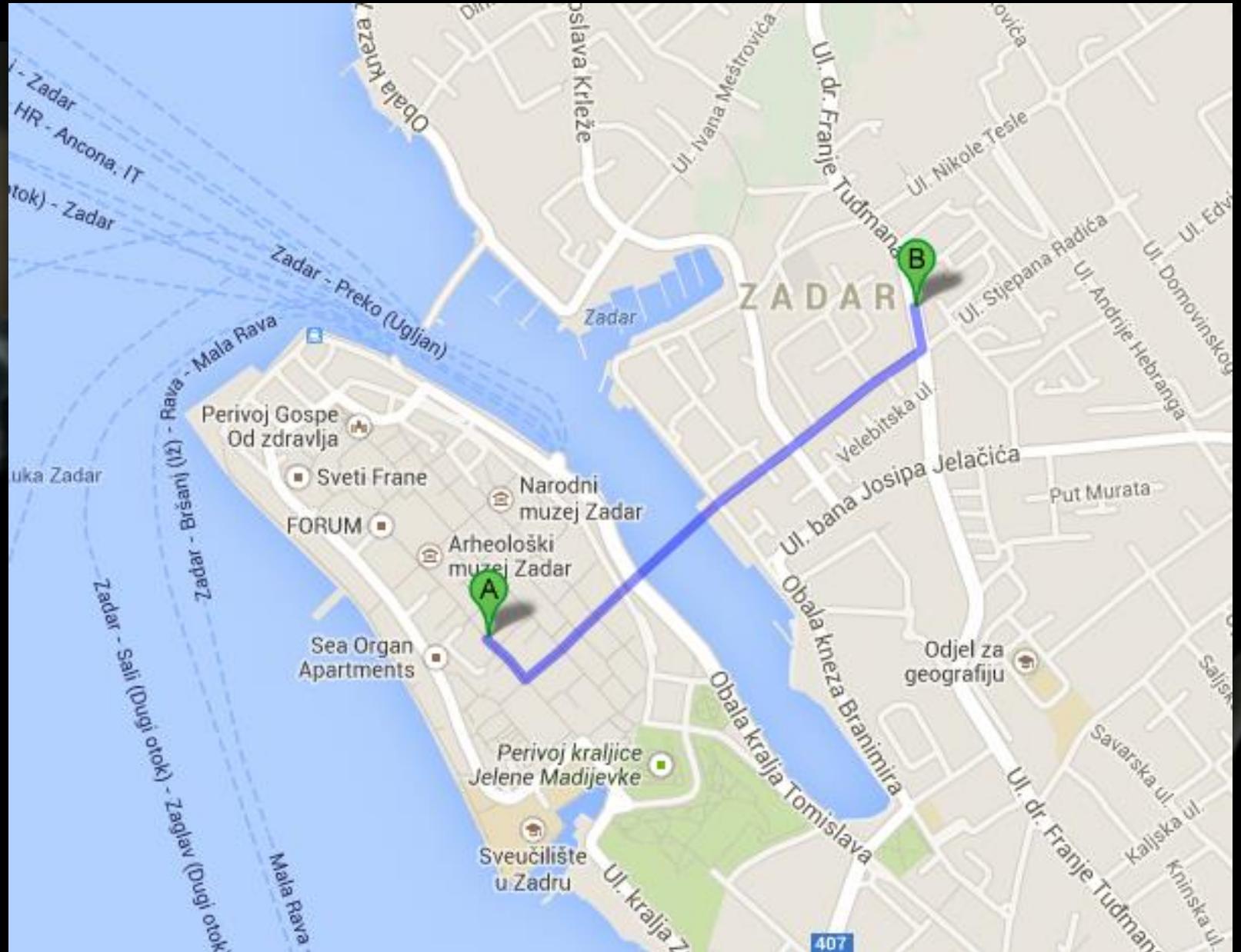
DISFUNKCIJE BIROKRACIJE (*negativne strane birokracije*)

1. **izokrenuta racionalnost** (*npr. potvrda o nekažnjavanju*)
2. **nesposobnost djelovanja u promjenjenim okolnostima**
(izvježbana nesposobnost ili specijalisti bez duha)
3. **samodovoljnost birokracije** (*birokracija sama sebi svrha*)
4. **parkinsonov zakon** (*bujanje birokracije*)
5. **oligarhija** (*željezni zakon oligarhije*) – većina moći je koncentrirana u vrhu (*nalik na piramidu*) a inicijativa podređenih je ugušena

„Birokracija je sitničava, uskogrudna, kruta i neliberalna.“

– *Robert Michels*

izokrenuta racionalnost

naučena nesposobnost

nesposobnost djelovanja u
promjenjenim okolnostima

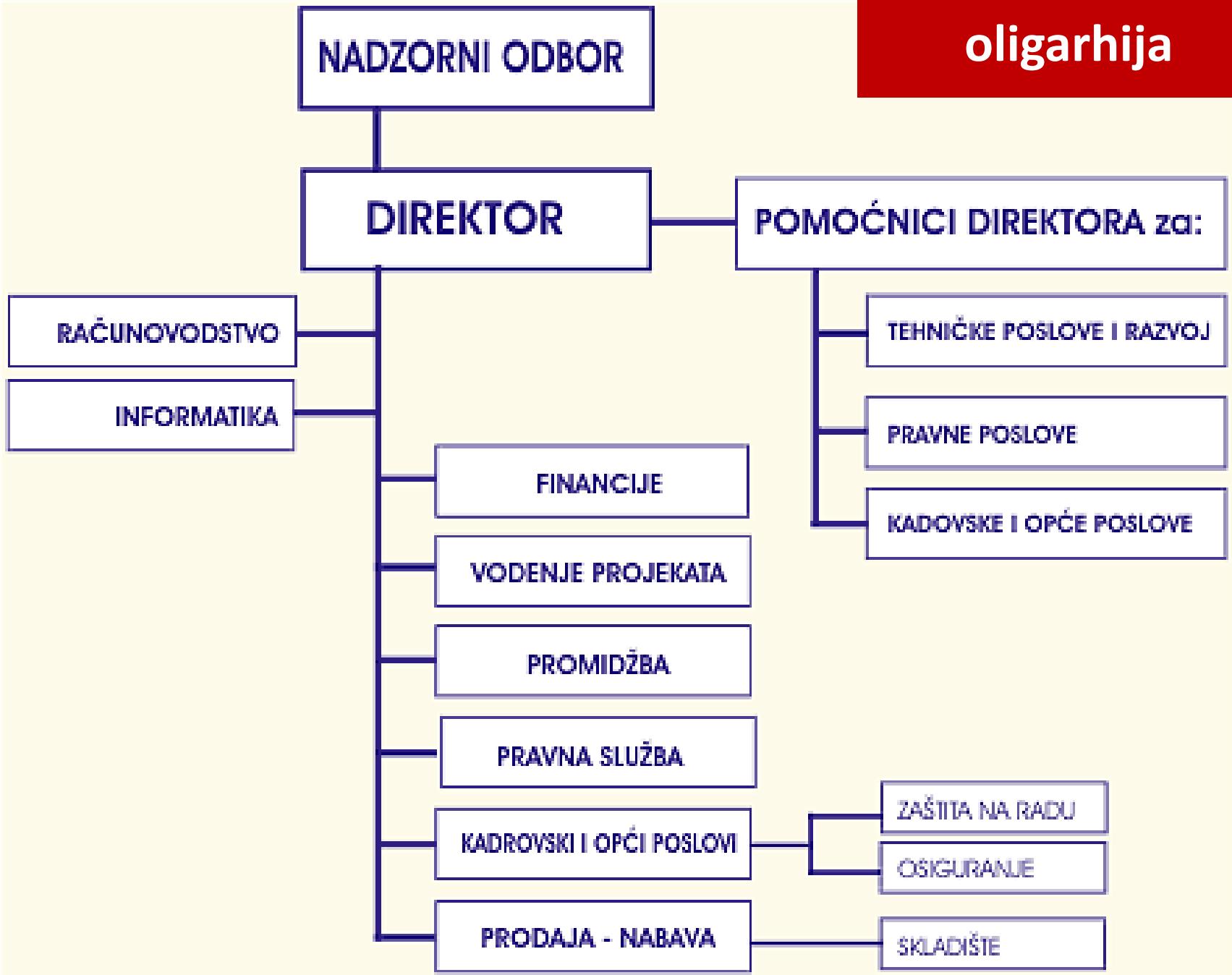
bujanje birokracije (parkinsonov zakon)

samodovoljnost birokracije

oligarhija

REPUBLIKA HRVATSKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA KOORDINACIJU SUSTAVA
PROCJENE UČINKA PROPISA

BIROKRACIJA NA DJELU

*Pitagorin poučak: **24** riječi*

*Molitva Oče naš: **66** riječi*

*Arhimedov poučak: **67** riječi*

*10 Božji zapovijedi: **179** riječi*

*Američka Deklaracija nezavisnosti: **1 300** riječi*

*Američki Ustav sa svih 27 izmjena i dopuna: **7 818** riječi*

*Propisi EU o prodaji zelja: **26 911** riječi*

BIROKRACIJA

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

KOLEKTIVNO PONAŠANJE – spontano i nestrukturirano ponašanje većeg broja ljudi koje odstupa od prihvaćenih društvenih normi

- razlika između kolektivnog ponašanja i grupe:

1. ograničena socijalna interakcija

2. nejasne socijalne granice

(ne postoji osjećaj pripadnosti – „mi” i „oni” osjećaj)

3. slabe i nekonvencionalne norme

(nastaju i nestaju bez uspostavljanja čvršće strukture)

TIPOVI KOLEKTIVNOG PONAŠANJA:

1. raspršeno

2. konvergirajuće

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

RASPRŠENO KOLEKTIVNO PONAŠANJE – obuhvaća događaje koji su relativno **spontani, kratkotrajni, ekspresivni, bez jasnog cilja i uglavnom vrlo labavo strukturirani**

- *glasine, moda, modne ludosti, pomama, masovna hysterija, panika i javnost*

GLASINE – su **neprovjerene informacije** koje se prenose neformalno,
„*od usta do usta*”

- *Koja je razlika između trača (ogovaranja) i glasine?*

MODA – podrazumijeva **široko prihvatanje neke novosti** u određenoj sferi života (*u odjevanju, ukrašavanju, umjetnosti, kulturi, glazbi, plesu...*)

MODNE LUDOSTI (eng. *fads*) – kratkotrajno i **oduševljeno prihvatanje novosti** (*modni hirevi*)

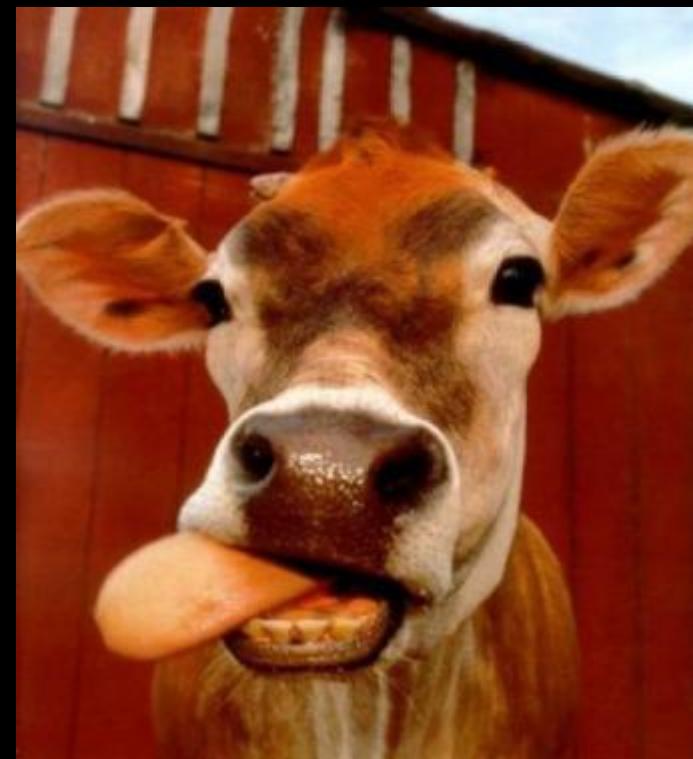
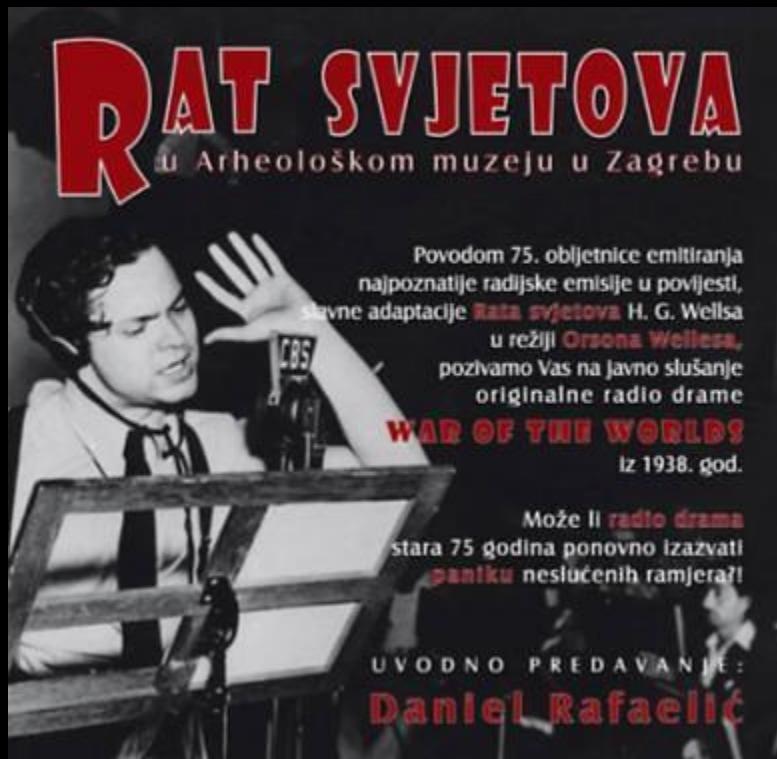
MAKANKOSAPPO

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

POMAMA, MASOVNA HISTERIJA I PANIKA – oblici kolektivnoga ponašanja **s mogućim ozbiljnim društvenim posljedicama**

- karakterizira ih **iracionalno ponašanje** povezano s neutemeljenim vjerovanjima, glasinama ili strahovima

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

JAVNOST – se sastoji od ljudi koji se zanimaju za određena pitanja i nastoje utjecati na odlučivanje u društvu.

- danas se javnost pretežno oblikuje masovnim medijima
- **Javno mnjenje** je mišljenje javnosti (odnosno značajnoga broja pojedinaca u društvu) o određenom pitanju

„*Skandali su kratkotrajna roba koja se u javnosti najbolje prodaje.*“

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

KONVERGIRAJUĆE KOLEKTIVNO PONAŠANJE – ima čvršću strukturu i veću koncentraciju od raspršenog

GOMILA – privremeno okupljanje većeg broja ljudi koji imaju zajedničko središte pozornosti i snažno utječu jedni na druge

- *Herbert Blumer* – četiri tipa gomile
(s obzirom na emocionalnu uključenost sudionika)

traje najkraće i
najmanje je organizirana
npr. ljudi koji promatralju požar

TIPOVI GOMILE

kada aktivna gomila poprими **agresivne i rušilačke značajke**

RULJA

SLUČAJNA

KONVENCIONALNA

EKSPRESIVNA

AKTIVNA

okuplja se **planirano i regulirano**
npr. publika u kazalištu ili na predavanju

okupila se zbog **želje za uzbudnjem ili užitkom** sudionika
npr. rock koncert ili religijsko okupljanje

pozornost sudionika usmjerena je na **točno određen cilj** i ponašanje je prožeto **snažnim emocijama**
npr. nogometna utakmica

ZNAČAJKE GOMILE

SUGESTIBILNOST

- pojedinac je **podložniji utjecaju gomile**
- **nekritički** prihvata zahtjeve gomile

DEINDIVIDUALIZACIJA

- **gubi osjećaj identiteta i odgovornosti**
- javlja se osjećaj **anonimnosti**
- spremniji je činiti stvari koje inače ne bi činio

OSJEĆAJ NERANJVOSTI

- pojedinac se osjeća **moćno** i **nepobjedivo**
- sklon je nasilju, vandalizmu, krađama...

TEORIJE O KOLEKTIVNOM PONAŠANJU

TRI TEORIJE O KOLEKTIVNOM PONAŠANJU:

1. teorija **zaraze** (Gustave *Le Bon*)

- gomila zarazi ljude pa se oni počnu ponašati iracionalno
- imitacija, sugestibilnost i cirkularna reakcija

2. teorija **konvergencije**

- **motivi formiranja gomile prethode formiranju gomile**
- pojedinci su se skupili radi sličnih problema i sklonosti
- *npr. okupljanje rasistički nastrojenih pojedinaca*

3. teorija **nastajućih normi**

- **pojedinac ili manja skupina pojedinaca** u gomili **stvaraju nove norme** koje onda ostali nekritički prihvaćaju i slijede
- *npr. paljenje upaljača na rock koncertu ili bacanje cigle u izlog*

KOLEKTIVNO PONAŠANJE

RASPRŠENO

GLASINE

MODA

MODNE LUDOSTI

POMAMA, MASOVNA
HISTERIJA I PANIKA

JAVNOST

KONVERGIRAJUĆE

GOMILA

SLUČAJNA

KONVENCIONALNA

EKSPRESIVNA

AKTIVNA

RULJA

KORISNI LINKOVI

(za lakše učenje)

- SOCIJALNA INTERAKCIJA (od 5:40 min)
 - <https://youtu.be/UUukBV82P9A?t=339>
- DRUŠTVENE GRUPE (10 min)
 - https://youtu.be/_wFZ5Dbj8DA
- FORMALNE ORGANIZACIJE I BIROKRACIJA (do 5:30 min)
 - <https://youtu.be/YDuBh7VbGgU>
- UPUTE KAKO AKTIVIRATI HRVATSKE TITLOVE
 - https://drive.google.com/file/d/1abXh5M2vnIFBxURvfSbzcNkp9YV0o_n_/view